

РЕЙ БРЕДЪРИ КОВЧЕГЪТ

Превод от английски: Венцислав Божилов, 2008

chitanka.info

Няколко дни имаше сериозно блъскане и чукане — доставчиците на метални части и дреболии в малката работилничка на господин Чарлз Брейлинг работеха усърдно. Той умираше — умираше не на шега и явно страшно бързаше да довърши последното си изобретение между пристъпите на раздираща кашлица и храчене.

— Какво правиш? — попита по-младият му брат Ричард Брейлинг. От няколко дни слушаше с нарастваща неприязън и много любопитство блъскането и шумотевицата и сега надничаше през вратата.

— Махай ми се от главата и ме остави на мира — каза Чарлз Брейлинг. Бе седемдесетгодишен, целият трепереше и през повечето време устните му бяха влажни от слюнка. С мъка нагласи пирон върху една дебела дъска и го удари немощно с чука, след което нагласи малка ивица метал в сложната си машинария — с две думи, трудеше се здравата.

Ричард го измери с продължителен горчив поглед. Двамата не се понасяха. Омразата се бе появила преди няколко години и положението нито се подобряваше, нито се влошаваше от факта, че Чарли умира. Ричард изпитваше задоволство от приближаващата му смърт — ако изобщо се замисляше за това. Но цялата тази трескава дейност на по-големия му брат го бе накарала да се размърда.

— Моля те, кажи — каза той, без да помръдва от вратата.

— Ако искаш да знаеш — озъби се дъртият Чарлз, докато наместваше някакъв шантав чарк в сандъка пред себе си, — след една седмица ще съм мъртъв и затова... затова правя собствения си ковчег!

— Ковчег! Милият ми Чарли. Та това не *прилича* на ковчег. Ковчегът не е толкова сложно нещо. Хайде, признай с какво си се захванал.

— Казвам ти, ковчег е! Вярно, шантав на вид, но въпреки това — старецът прокара треперещи пръсти по големия сандък, — въпреки това е ковчег!

— По-лесно е да се купи готов.

— Не и като този! Никъде, за никакви пари не можеш да намериш като този. Ще е чуден ковчег, казвам ти.

— Явно лъжеш. — Ричард направи крачка напред. — Та той е дълъг почти четири метра. Два пъти повече от нормалното!

— О, така ли? — Старецът се разсмя тихо.

— И този прозрачен капак... кой е чувал за ковчег, през който да виждаш? Какъв е смисълът от прозрачен капак за един труп?

— О, я зарежи — каза старецът. — Ха! — И продължи да си тананика и да чука.

— И е ужасно широк — надвика данданията по-младият му брат. — Метър и петдесет. Та това е абсолютно ненужно!

— Мечтата ми е да доживея да патентовам този изумителен ковчег — каза старият Чарли. — Ще е като дар божи за всички бедни хора на света. Само си представи колко биха паднали разходите за повечето погребения. О, ама ти не знаеш как е възможно. Ама че съм глупав. Е, няма да ти кажа. Само този ковчег да можеше да се произвежда масово... Естествено отначало цената му ще е висока, но след като започне да се прави в огромни количества, хората всъщност ще спестяват.

— Върви по дяволите! — И по-младият брат ядосано излезе от работилницата.

Животът му не бе от приятните. Младият Ричард открай време беше такъв прахосник, че никога не успяваше да събере и две монети в джоба си. Всичките му пари идваха от по-големия Чарли, който бе достатъчно гаден, за да му го напомня непрекъснато. Ричард посвещаваше по-голямата част от времето си на хобитата си: страшно обичаше да трупа бутилки с етикети на френски вина в градината. „Харесва ми как блестят“ — често казваше той, като седеше и отпиваше, отпиваше и седеше. В целия окръг именно той поставяше рекорди по задържане на най-много пепел на пура от петдесет цента, без да падне. И знаеше как да поставя ръцете си така, че диамантите по тях да блестят на светлината. Но не той купуваше виното, диамантите и пурите. О, не! Всички те бяха подаръци. Никога не си бе позволявал да купи каквото и да било. Винаги всичко му се носеше и даваше. Трябваше да моли за всичко, дори за листа за писане. Смяташе се за истински мъченик, задето бе търпял толкова дълго и се бе примирявал да приема неща от болнавия си стар брат. Каквото и да докоснеше Чарли, то се превръщаше в пари; с каквото и да се заемеше Ричард, то завършваше с провал.

А сега дъртата къртица Чарли майстореше някакво ново изобретение, което сигурно щеше да му носи мангизи още дълго след като кокалите му изгният в земята!

Е, минаха две седмици.

Една сутрин по-старият брат се дотътри горе и откъсна чарковете на електрическият грамофон. Друг път предприе набег срещу оранжерията на градинаря. Освен това получи доставка от една медицинска компания. На младия Ричард не му оставаше друго, освен да седи и да държи неподвижно дългата сива пепел на пурата си, докато цялото това изпълнено с мърморене шетане продължаваше.

— Приключих! — извика старият Чарли на четиринадесетата сутрин, след което рухна мъртъв.

Ричард допуши пурата си, без да показва вътрешната си възбуда, след което остави фасата с наистина рекордно дълго стълбче пепел и стана.

Отиде до прозореца и се наслади на играта на слънчевите лъчи върху приличащите на тлъсти бръмбари бутилки от шампанско в градината.

Погледна към горната площадка на стълбището, където скъпият стар брат Чарли се бе проснал кротко край парапета. После отиде до телефона и небрежно набра един номер.

— Ало, погребално бюро Грийн Лаун ли е? Обаждам се от дом Брейлинг. Бихте ли пратили катафалка, моля? Да. За брат ми Чарли. Да. Благодаря. Благодаря ви.

Докато отнасяха брата Чарлз, служителите получиха надлежни инструкции.

— Обикновен ковчег — каза младият Ричард. — Без опело. Сложете го в чамов ковчег. Би предпочел да си иде по този начин — простичко. Довиждане.

След няколко минути потри ръце.

— А сега да видим що за „ковчег“ е измайсторил скъпият Чарли. Едва ли ще разбере, че няма да го погребат в „специалния“ му сандък. Ах.

Слезе в работилницата.

Ковчегът бе поставен пред широко отворения френски прозорец, със затворен капак, завършен и спретнат, прилежно събран като части на швейцарски часовник. Беше огромен и се намираще на една предълга маса с колелца за по-лесно преместване.

Той погледна през стъкления капак. Вътрешността бе дълга два метра. Явно имаше по почти метър откъм главата и краката. Почти по

метър от двата края, покрити с тайни панели, които трябваше да намери начин да отвори и да открие... какво точно?

Пари естествено. Щеше да е типично в стила на Чарли да отнесе богатствата си в гроба, без да остави на Ричард нито цент, поне за една бутилка. Дърто копеле!

Вдигна стъкления капак и опипа, но не намери скрити копчета. Имаше малка бележка, прилежно написана на бял лист и закрепена на покритата със сатен стена на ковчега.

ИКОНОМИЧНИЯТ КОВЧЕГ НА БРЕЙЛИНГ.

Авторска изработка от април 1946. Прост за употреба. Може да се използва многократно от собственици на погребални бюра и семейства с усет към бъдещето.

Ричард изсумтя. Да не би Чарли да си беше въобразявал, че ще го преметне?

Имаше още написано:

УПЪТВАНЕ:

ПРОСТО ПОСТАВЕТЕ ТЯЛОТО В КОВЧЕГА...

Ама че глупост. Поставете тялото в ковчега! Естествено! Как иначе? Напрегна очи и дочете указанията:

ПРОСТО ПОСТАВЕТЕ ТЯЛОТО В КОВЧЕГА И ЩЕ ЗАЗВУЧИ МУЗИКА.

— Не може да бъде! — Ричард зяпна. — Само не ми казвай, че целият този труд е бил за...

Отиде до отворената врата на работилницата, излезе на облицованата с плочки тераса и извика към градинаря в оранжерията му.

— Роджърс!

Градинарят подаде глава навън.

— Колко е часът? — попита Ричард.

— Дванайсет, сър — отвърна Роджърс.

— Добре, ела тук в дванайсет и петнайсет и виж дали всичко е наред — каза Ричард.

— Да, сър — отвърна градинарят.

Ричард се обърна и влезе в работилницата.

— Да видим... — каза тихо.

Нищо лошо нямаше да легне в сандъка и да го пробва. Забеляза малки вентилационни отвори от страни. Щеше да има въздух дори при затворен капак. Пък и Роджърс след малко щеше да дойде. ПРОСТО ПОСТАВЕТЕ ТЯЛОТО В КОВЧЕГА — И ЩЕ ЗАЗВУЧИ МУЗИКА. Колко наивно от страна на дъртия Чарли! Качи се на масата.

Сякаш влизаше във вана. Чувстваше се гол и наблюдаван. Стъпи с лъснатата си обувка в ковчегата, сви коляно и се надигна, измърмори, без забележката му да е отправена към конкретен човек, след което стъпи и с другия крак и се сви, сякаш не можеше да прецени дали температурата на водата е добра. Намести се с тихо подхилване и легна, преструваше се (защото беше смешно да се преструва) на мъртъв; представяше си как хората ронят сълзи по него, свещите горят и пушат, а светът е спрял наред крачка заради края му. Направи достолепна физиономия, затвори очи, като едва сдържаше смеха си зад стиснатите си треперещи устни. Поставаи ръце на гърдите си и реши, че са бледи и студени.

Бззз. Щрак! — прошепна нещо в стената на сандъка. — *Щрак!*

Капакът се затръшна отгоре му!

Ако в този момент някой минаваше покрай работилницата, несъмнено щеше да си представи подивял мъж, който рита, блъска и креци вътре! Чуваха се звуци на бясно мятащо се тяло. Глухи удари на плът и юмруци. Сподавани викове и особеното свистене от дробовете на уплашен човек. Шумолене като на хартия и крясъци като от много едновременно надути свирки. После дойде ред на истинския писък. А след него... тишина.

Ричард Брейлинг лежеше в ковчега и се мъчеше да се успокои. Отпусна всичките си мускули. Започна да се подсмива. Миризмата на сандъка не бе неприятна. През малките отвори влизаше съвсем достатъчно въздух, за да се чувства удобно. Трябва само да натисне леко с длани, без всички онези крясъци и блъскане, и капакът ще се отвори. Човек трябва да запази спокойствие. Сгъна ръце.

Капакът бе залостен.

Е, все още нямаше нищо опасно. Роджърс всеки момент щеше да дойде. Нямаше от какво да се страхува.

Музиката засвири.

Като че ли идваше някъде откъм предната част на ковчега. Свиреше орган, много бавно и меланхолично, по онзи начин, който неизменно се свързва с готически арки и дълги траурни ленти. Миришеше на пръст и шепоти. Отекваше високо между каменни стени. Бе толкова тъжна, че човек едва не се разплакваше, докато я слушаше. Музика на растения в саксии и прозорци със стъкла в синьо и алено. На залязващо слънце, сумрак и подухващ вятър. На потънала в мъгла утрин и стенещ в далечината рог.

— Чарли, Чарли, Чарли, стари глупако! Това значи е шантавият ти ковчег! — От смях очите на Ричард се насълзиха. — Просто сандък, който сам свири погребалните си песни. Ама че работа!

Лежеше и слушаше критично — все пак музиката бе прекрасна и нямаше какво да прави, докато Роджърс не дойде да го освободи. Очите му блуждаеха безцелно, пръстите му отмерваха леко ритъма върху сатенената тапицерна. Кръстоса разсеяно крака. Гледаше как слънчевите лъчи проникват през френския прозорец и в тях танцуват пращинки. Бе чудесен тъжен ден.

Дойде ред на проповедта.

Органът замлъкна и се разнесе нечий мек глас:

— Тук сме се събрали всички онези, които обичахме и познавахме покойния, за да му отдадем почитта си...

— Ах ти, Чарли, та това е *твоят* глас! — Ричард бе очарован. — Механично погребение, Боже мой. Орган и проповед. И Чарли произнася слово за самия себе си!

— Ние, които го познавахме и обичахме, сме опечалени от раздялата си с... — продължи мекият глас.

— Това пък какво беше? — Ричард се надигна, не вярваше на ушите си. Повтори си го точно по начина, по който го бе чул:

— Ние, които го познавахме и обичахме, сме опечалени от раздялата си с Ричард Брейлинг.

Точно това бе казал гласът.

— Ричард Брейлинг — каза мъжът в ковчега. — Но защо, та нали аз съм Ричард Брейлинг.

Грешка на езика, много ясно. Просто грешка. Чарли е искал да каже „Чарлз“ Брейлинг. Да. Разбира се. Да. Че как иначе. Да. Разбира се. Да. Естествено. Да.

— Ричард бе прекрасен човек — продължи гласът. — Няма да намерим по-прекрасен човек от него, докато сме живи.

— Пак моето име!

Размърда се неспокойно в ковчега.

Къде се бавеше Роджърс?

На два пъти казваше името му. Едва ли можеше да е грешка. Ричард Брейлинг. Ричард Брейлинг. Тук сме се събрали. Ще ни липсва... Опечалени. Няма да намерим по-прекрасен човек от него. Докато сме живи. Тук сме се събрали. Покойния. Ричард Брейлинг. Ричард Брейлинг.

Бззз. Щрак!

Цветя! Шест дузини яркосини, червени, жълти, окъпани от слънцето цветя изскочиха зад ковчега на скритите си пружини!

Свежият аромат изпълни тясното пространство. Цветята се поклащаха леко пред изумения му поглед и тихо потропваха по стъкления капак. Появиха се още, докато ковчегът не бе обграден от всички страни с цветове и сладки аромати. Гардении, далии и нарциси, трептящи и ярки.

— Роджърс!

Словото продължи.

— ...Приживе Ричард Брейлинг бе познавач на много големи и добри неща...

Музиката въздъхна, засили се и заглъхна някъде в далечината.

— Ричард Брейлинг се наслаждаваше на живота, както човек се наслаждава на рядко вино, задържа го на устните си...

Изведнъж отстрани се отвори малък панел. От отвора изскочи бърза лъскава метална ръка. Някаква игла се заби в гръдния кош на

Ричард, но не много дълбоко. Той изкрещя. Ръката му би пълна инжекция цветна течност, преди да успее да я хване. После се прибра в гнездото си и панелът се затвори.

— Роджърс!

Все по-засилващо се вцепеняване. Изведнъж си даде сметка, че не може да движи пръстите и ръцете си, нито да завърти глава. Краката му бяха студени и безжизнени.

— Ричард Брейлинг обичаше красивите неща. Музиката. Цветята — каза гласът.

— Роджърс!

Този път не изкрещя името. Можеше единствено да си го помисли. Езикът му бе неподвижен в безчувствената му уста.

Отвори се друг панел. Показа се метален форцепс в стоманена ръка. Лявата му китка бе пробита от огромна куха игла.

Източваха кръвта от тялото му.

Чу някъде да работи мъничка помпа.

— Ричард Брейлинг ще ни липсва...

Органът хлипаше и мърмореше.

Цветята гледаха надолу към него и кимаха с ярките си глави.

Шест стройни черни свещи се издигнаха от скритите си гнезда зад цветята. Пламъчетата им трептяха и блещукаха.

Заработи втора помпа. Докато кръвта му изтичаше от едната страна на тялото му, дясната му китка бе също пробита, задържана, в нея бе вкарана игла и втората помпа започна да влива формалин.

Тласък, пауза, тласък, пауза, тласък, пауза, тласък, пауза.

Ковчегът се раздвижи.

Мъничкият мотор бръмчеше и пъшкеше. Помещението от двете му страни се задвижи. Мъничките колела се завъртяха. Нямаше нужда от придружители. Цветята се поклащаха, докато ковчегът плавно излизаше на терасата под ясното синьо небе.

Тласък, пауза. Тласък, пауза.

— Ричард Брейлинг ще ни липсва...

Омайваща тиха музика.

Тласък, пауза.

— Ах, сладка тайна на живота... — Пеене.

— Брейлинг, гастрономът...

— Ах, най-сетне я постигнах, великата тайна...

Побеляващите като сварени яйца очи се взираха, взираха в мъничката картичка на ръба на полезрението му.

ИКОНОМИЧНИЯТ КОВЧЕГ НА БРЕЙЛИНГ...

УПЪТВАНЕ:

ПРОСТО ПОСТАВЕТЕ ТЯЛОТО В КОВЧЕГА И ЩЕ ЗАЗВУЧИ МУЗИКА.

Над него се поклащаше дърво. Ковчегът се движеше плавно през градината, зад някакви храсти, носеше гласа и музиката със себе си.

— Дойде мигът да предадем останките от този човек на земята...

Малки блестящи лопати изскочиха от страните на ковчега.

Започнаха да копаят.

Видя как лопатите хвърлят пръст. Ковчегът започна да потъва. Подскочи, спря, потъна, подскочи и спря, потъна, подскочи и отново спря.

Тласък, пауза, тласък, пауза. Тласък, пауза, туп, тласък, пауза.

— Пръст при пръстта, прах при прахта...

Цветята се тресяха и люлееха. Ковчегът бе дълбоко в земята. Музиката продължаваше да свири.

Последното, което видя Ричард Брейлинг, бе как ръцете-лопати на Икономичния ковчег на Брейлинг се протягат нагоре и придърпват пръстта.

— Ричард Брейлинг, Ричард Брейлинг, Ричард Брейлинг, Ричард Брейлинг, Ричард Брейлинг...

Записът бе започнал да прескача.

Никой не възрази. Никой не чуваше.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.